

Anna Palm

Enhetschef myndighetsenheten/förvaltningsjurist

Motion från Fanny Johansson (S) och Anders Almgren (S): Genomför konkreta åtgärder för att minska lärarnas administration!

Förslag till beslut

Barn- och skolnämnden beslutar

att lämna yttrande över motionen i enlighet med vad som framgår av förvaltningens tjänsteskrivelse.

Sammanfattning

Socialdemokraterna har lämnat in en motion som rör åtgärder för att minska lärares och rektorers administration. I motionen föreslås bland annat att goda exempel ska sammanställas och att en nulägesanalys ska genomföras i syfte att klarlägga vilken administration som är nödvändig och syftet med denna. Därefter ska olika åtgärder, såsom inrättande av nya tjänster/yrkeskategorier, övervägas. Motionen har lämnats till barn- och skolnämnden för yttrande.

Barn- och skolförvaltningen avgav ett förslag till yttrande som behandlades på barn- och skolnämnden den 30 augusti 2022. Barn- och skolnämnden beslutade att återremittera ärendet med uppdrag att sammanfatta och konkretisera förvaltningens yttrande. I det tidigare yttrandet konstateras sammanfattningsvis att det redan finns genomförda utredningar i frågan och att dessa bör utgöra underlag för framtagande av en lista.

Barn- och skolnämnden har tagit fram ett reviderat yttrande. Sammanfattningsvis konstateras att fortsatt arbete för att säkerställa en ändamålsenlig administration inom nämndens verksamheter behöver utgå från framtagna underlag och krav på dokumentation och ansvarsfördelning i skolans styrdokument. Av yttrandet följer också förvaltningens bedömning och förslag på fortsatt hantering.

2022-11-07

Diarienummer

BSN 2022/1336

Underlag för beslutet

- Barn- och skolförvaltningens tjänsteskrivelse 2022-11-07 Motion från Fanny Johansson (S) och Anders Almgren (S): Genomför konkreta åtgärder för att minska lärarnas administration!
- Bilaga 1, Krav på dokumentation i det dagliga arbetet
- Mötesanteckning 2022-09-12 från möte med representanter för fackliga organisationer inklusive sammanställning från Lärarförbundet
- Rapport 2018:5 (Papperspedagoger – lärares arbete med administration i digitaliseringens tidevarv), Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering (IFAU)
- Redovisning av uppdrag om att ta fram stödmaterial för hur lärarassistenter, socionomer och andra yrkesgrupper ska kunna avlasta lärare U2019/02106/GV, Skolverket 2020-02-24
- Lärares uppdrag – rapport från arbetsgruppen 2013-05-28 inkl. bilaga 2
- Motion från Fanny Johansson (S) och Anders Almgren (S) 2022-01-26: Genomför konkreta åtgärder för att minska lärarnas administration!

Ärendet

Bakgrund

Socialdemokraterna har i en motion föreslagit att uppdra åt barn- och skolnämnden att sammanställa goda exempel från den egna organisationen, andra kommuner och skolor samt förslag som presenterats av fackliga organisationer, forskare med flera och att dessa sammanställs till en konkret lista på möjliga åtgärder i syfte att minska den administrativa bördan för lärare, men även rektorer, utifrån rådande "best practice". Vidare har föreslagits att uppdra åt barn- och skolnämnden att genomföra en nulägesanalys av vilken administration som har minskat respektive ökat och att analysen svarar på vad som är syftet med administrationen. Syftet med arbetet är att det ska ligga till grund för en utvärdering och analys om vilken administration som är nödvändig och vilken administration som inte behöver genomföras samt ge förslag på arbetsfördelning och/eller behov av nya tjänster eller yrkeskategorier i syfte att avlasta pedagogiska personal administrativt. Det föreslås att uppdraget ska genomföras tillsammans med fackliga organisationer och medarbetare i alla delar och att möjligheten till försöksverksamhet där nya metoder och arbetssätt som väsentligt minskar lärares administration och stärker

2022-11-07

Diarienummer

BSN 2022/1336

rektorers möjligheter att vara pedagogiska ledare ska övervägas i arbetet. Vidare föreslås att utbildningsnämnden i samarbete med barn- och skolnämnden prövar möjligheten att utveckla de digitala systemen, vad gäller så väl befintliga system som krav inför nya upphandlingar, i syfte att minska behovet av administrativt arbete. När det gäller finansiering föreslås att barn- och skolnämndens budget stärks med 2 miljoner kronor för att genomföra uppdragen och att detta finansieras genom lägre ekonomiskt resultat 2022.

I Tidöavtalet, Överenskommelse för Sverige som ingåtts mellan Moderaterna, Kristdemokraterna, Liberalerna och Sverigedemokraterna i oktober 2022 finns hållpunkter kring gemensamt samarbete under mandatperioden 2022–2026. Bland annat anges att lärarnas administrativa börda ska minskas. Detta ska åstadkommas genom att en bred regelöversyn görs för att lämna förslag på hur mer av lärarnas arbetstid kan frigöras till planering, kvalitetssäkring och undervisning. Bland annat ska skollagens långtgående krav på den elevnära dokumentationen begränsas, till exempel vad avser kraven på individuella utvecklingsplaner. Skollagens regler om arbetet mot kränkande behandling ses över för att minska skolpersonalens administrativa börda utan att sänka ambitionerna i arbetet mot kränkningar. Tidöavtalet skulle alltså kunna innebära att lagstiftningen ändras på så sätt att lärarnas administration minskar, men tills en ändrad lagstiftning kommer till stånd behöver gällande regler följas.

Krav på dokumentation i förskola och skola följer av skollagen och andra nationella styrdokument, t.ex. läroplaner. Som stöd för att arbetet finns också lokala styrdokument, t.ex. när det gäller dokumentation i Unikum ("Förväntansdokument till medarbetare inom förskola i Lunds kommun" och "Pedagogisk kommunikation - pedagogisk dokumentation Förväntansdokument till medarbetare inom grundskola och grundsärskola i Lunds kommun"). För att delvis tydliggöra vilka krav som ställs idag kring dokumentation finns en sammanfattning i bilaga 1, Krav på dokumentation i det dagliga arbetet. Här anges även vad som framkom i Skolverkets Redovisning av uppdrag om att ta fram stödmaterial för hur lärarassistenter, socionomer och andra yrkesgrupper ska kunna avlasta lärare U2019/02106/GV, Skolverket 2020-02-24.

Barn- och skolförvaltningens yttrande

Barn- och skolförvaltningen delar uppfattningen att den administration som görs ska ha en tydlig grund i lagstiftning och

2022-11-07

Diarienummer

BSN 2022/1336

andra styrdokument samt ett tydligt syfte för berörd personal. Förvaltningen arbetar redan för att så ska vara fallet.

Det är viktigt att både huvudman och skolledning inte ställer krav på dokumentation som inte behövs eller som kan tas fram på annat sätt samt vidtar åtgärder för att underlätta den administration/dokumentation som behöver göras. Det är förvaltningens åsikt att detta synsätt redan präglar huvudmannens arbete i stort och att ett arbete med att tydliggöra syftet med olika typer av dokumentation gjorts, men behöver fortsätta även framåt för att skapa ökad tydlighet.

Barn- och skolförvaltningen har i yttrandet som var föremål för nämndens prövning i augusti 2022 detaljerat redogjort för varje förslag i motionen tillsammans med barn- och skolförvaltningens bedömning under varje punkt. I det tidigare yttrandet konstateras sammanfattningsvis att det redan finns genomförda utredningar i frågan bland annat av Skolverket och Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering (IFAU). Dessa båda tillsammans med information från Skolverket beskriver på ett tydligt sätt vilken dokumentation som behöver finnas samt vilken som måste göras av lärare och vilken som kan göras av annan personal. Här följer nu endast en sammanfattning och konkretisering kring förvaltningens bedömning och förslag på hantering samt en nulägesbeskrivning.

Nuläge

Sedan den nya barn- och skolnämnden med förvaltning påbörjade sitt arbete 2018 har mycket redan gjorts för att minska administrationen på skolenheterna. Förvaltningsledningen såg att handlägningsarbetet med tillhörande dokumentationskrav inom ett antal områden inte fullt ut levde upp till gällande lagstiftning. I en avvägning mellan att höja kraven på hur enheterna genomför handlägningsarbetet eller att i stället lyfta in ansvaret för detta arbete till skolkontoret, så valde förvaltningsledningen att de områden som inte med nödvändighet behöver hanteras vid enheterna istället samordnas centralt och handläggs av medarbetare på skolkontoret. Som exempel kan nämnas skolpliktsbevakningen och olika typer av beslut kopplat till skolplikten.

Mycket har också gjorts för att underlätta och minska administrationen vid inrapportering av delegationsbeslut.

Flera av de saker som flyttats in för hantering på skolkontoret är sådant som framför allt minskar handlägningsarbete och dokumentation för rektor och den administrativa personal som finns vid enheten.

2022-11-07

Diarienummer

BSN 2022/1336

Genom att arbetet med handläggning och beslutsfattande i flertalet myndighetsbeslut, till exempel skolskjuts, mottagande av barn/elev från annan kommun och olika beslut kopplat till skolplikten hanteras av tjänstepersoner på skolkontoret har den administrativa biten minskats på enheterna, ett arbete som även kommer fortsätta under våren. Även när det gäller arbetet hänförligt till olika ärenden från tillsynsmyndigheterna hanteras detta på skolkontoret, vilket innebär en minskad arbetsbelastning ute på enheterna. Vidare har flertalet rutiner tagits fram sedan starten för att underlätta och kvalitetssäkra arbetet vid enheterna och på detta sätt skapa tydlighet i hur och vad som behöver dokumenteras i olika ärenden, till exempel frånvaro, särskilt stöd och kränkande behandling. Även malldokument för till exempel utredningar och beslut i olika typer av ärenden, som verksamheten använder och som utgör stöd, har tagits fram på skolkontoret. Även detta underlättar det administrativa arbetet på enheterna, som tidigare fick arbeta fram den här typen av dokument och rutiner på egen hand. Genom att skapa malldokument som alla enheter använder i Stratsys, med fast text i delar, när det gäller plan mot kränkande behandling har den administrativa delen av arbetet underlättats för enheterna som nu enbart behöver dokumentera det som är specifikt för enheten i planen så som vad kartläggningar visat och hur enheten kommer att arbeta framåt utifrån identifierade förbättringsområden, och inte lägga tid på att skriva fram vad som gäller enligt gällande lagstiftning, utarbeta rutin för arbetet eller liknande. Kravet på längre texter inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet (SKA)-arbetet har helt tagits bort och ersatts av regelbundna muntliga dialoger mellan utbildningschef och rektor.

Barn- och skolförvaltningen har under de senaste tre åren haft fokus på att förenkla administrativa processer med hjälp av bland annat automation (RPA). Integrationer eller automation i stället för manuell administration ska alltid gå först. Skolval, skolskjuts och diarietjänst är några processer som med hjälp av tekniken redan nu minskat administrationen på enheterna. Det finns också kopplingar mellan t.ex. Google Classroom och Unikum för att minimera dubbelarbete, krav som också ställs i den kommande upphandlingen av nya skoladministrativa system. Detta arbete kommer att fortlöpa och utvecklas ytterligare under läsåret 2022/2023.

Under våren 2022 togs ett dokument fram för att tydliggöra dokumentation i Unikum "Pedagogisk kommunikation - pedagogisk dokumentation Förväntansdokument till medarbetare inom grundskola och grundsärskola i Lunds kommun". Dokumentet arbetades fram av en partsammansatt grupp med lärar- och skolledarfack samt representanter för skolläda. Av den framgår

2022-11-07

Diarienummer

BSN 2022/1336

bland annat hur dokumentation avseende individuella utvecklingsplaner ska göras.

År 2013 genomfördes ett gemensamt utredningsarbete mellan skolförvaltningarna i Lund när det gäller administrativt arbete för lärare (se bifogade handlingar). En partsammansatt arbetsgrupp fick i uppgift att se över lärarnas uppdrag i syfte att avlasta lärarna administrativt arbete. Arbetsgruppen tog fram en sammanställning och i den har arbetsgruppen tagit ställning i varje arbetsuppgift om uppgiften enligt styrdokumentet ska utföras av undervisande lärare, kan utföras av annan lärare samt om uppgiften enligt styrdokumentet ska/måste utföras av skolan.

Under återremissen har möte hållits med tjänstepersoner från förvaltningen och representant för Lärarnas riksförbund och Lärarförbundet för att fånga in deras bild av lärarnas administration/dokumentation. Mötesanteckning finns bifogat tjänsteskrivelsen tillsammans med en lista som sammanställts av Lärarförbundet inför mötet. Detta kan ses som en del i att inhämta information om vad i dessa delar som skulle behöva underlättas och eventuellt synliggöra om det finns dokumentation/administration som upplevs som icke nödvändig eller att tydliggöra syftet med dokumentationen/administrationen om det är otydligt. När det gäller pedagogisk dokumentation har detta redan tydliggjorts i den nya rutinen för pedagogisk dokumentation vilken tagits fram i partsammansatt grupp med lärar- och skolledarfack samt representanter för skolledarerna.

Förvaltningens bedömning

Dokumentation och administration behöver ske inom barn- och skolnämndens ansvarsområde utifrån krav som följer av bland annat lagstiftning och andra styrdokument.

Huvudmannen skulle kunna skapa en lista som utifrån gällande lagstiftning tydliggör vad som behöver göras, syfte med administration/dokumentation och i vilka fall den behöver utföras av lärare eller när den kan utföras av annan. En sådan lista skulle då underlätta rektorernas arbete med att organisera arbetet vid skolenheterna. Grunden till en sådan lista finns i redan gjorda studier som redogjorts för i bilaga, bland annat Skolverket, men även tidigare framtagen lista i Lund samt nu ingiven lista från Lärarförbundet och det finns därför ingen anledning att lägga ner ytterligare tid på att utreda, utan i stället sammanställa utifrån befintligt underlag och gällande lagstiftning och styrdokument.

Huvudmannen kan också arbeta för att frågan om lärarnas administration belyses i olika sammanhang och följs upp, till exempel i utbildningsområdenas ledningsgrupper och mellan rektor

2022-11-07

Diarienummer

BSN 2022/1336

och närmsta chef. Att föra denna typ av resonemang, kring om en viss administration/dokumentation kan utföras av annan än lärare eller varför den just ska utföras av lärare, är en viktig del i arbetet med att organisera verksamheten och på detta sätt minska lärarnas administration när det är möjligt. Det faktiska arbetet måste dock ske på enhetsnivå eftersom rektor styr, leder och fördelar arbetet och bestämmer hur enheten ska organiseras. Det är därför viktigt att frågor av denna karaktär lyfts i arbetslag och på arbetsplatsträffar. En lista enligt vad som beskrivs ovan skulle kunna utgöra en hjälp i denna del av arbetet.

Eftersom det är rektor som leder, fördelar och organiserar arbetet vid enheterna medför det att det ser olika ut vid olika enheter när det gäller exv. vilket utrymme arbetslagen har för reflektions- och analysarbete och hur enheten organiserat dessa tillfällen samt vilket stödmaterial som finns för medarbetarna i syfte att säkra ändamålsenligt och likvärdigt underlag för analys av verksamhetens kvalitet i förhållande till läroplan när det gäller resp. barn/elev, barngrupp/elevgrupp. Om dokumentation/administration görs av lärare när det egentligen hade kunnat göras av annan handlar många gånger om hur rektor väljer att organisera sin verksamhet och hur hen leder arbetet på enheten. Detta gör det svårt att samla in en helhetsbild kring nuläge när det gäller vilken administration som minskat respektive ökat ute i verksamheten, som förslås i motionen, utan att involvera pedagogisk personal på samtliga skolor. Det skulle vara ett tidskrävande arbete för personalen på skolenheterna.

Det är därför förvaltningens bedömning att en sådan nulägesanalys i stället bör ta sin utgångspunkt i vilka dokumentationskrav som finns i styrdokumentet, både för att skapa insikt och förståelse för vad som är krav och syftet med dokumentationen men också för att med utgångspunkt i det kunna identifiera vad som ev. behöver underlättas för att medarbetare/rektorer ska uppleva arbetet hanterbart.

Sammanfattningsvis är det förvaltningens förslag att ett arbete görs för att underlätta för rektorer och för att skapa tydlighet för bl.a. lärarna. Arbetet ska syfta till att på huvudmannanivå ta fram en lista över vilken administration/dokumentation som behöver utföras och som utgår från de underlag som redan finns samtliga skolor och kraven som finns på dokumentation i skolans styrdokument snarare än att utreda om dokumentationen ökat eller minskat. Det underlag som tas fram ska beskriva syfte och i vilka fall det behöver utföras av lärare respektive kan utföras av annan. Huvudmannen kan också som beskrivits ovan, arbeta för att frågan om lärarnas administration belyses i olika sammanhang och följs upp. Försöksverksamhet som föreslås i motionen bör övervägas/tas ställning till först efter att

2022-11-07

Diarienummer

BSN 2022/1336

arbetet med att ta fram en lista är klart och som en del i att implementera densamma. Det är förvaltningens bedömning att även om det skulle tas fram förslag på arbetsfördelning och/eller behov av nya tjänster eller yrkeskategorier är det ändå rektor som styr över sin enhet och beslutar kring både arbetsfördelning och vilken typ av yrkeskategorier som ska finnas vid enheten. Förvaltningen kommer att följa utvecklingen på nationell nivå och de eventuella lagändringar som kan komma att följa på skrivningarna i Tidöavtalet.

Beredning

Ärendet har beretts av tjänstepersoner på barn- och skolförvaltningen. Kontakt har tagits med tjänstepersoner på utbildningsförvaltningen. Utbildningsnämnden har valt att avstå från att yttra sig över motionen med hänvisning till att den riktar sig till barn- och skolnämnden.

Dialog har ägt rum med Lärarnas riksförbund och Lärarförbundet.

Barnets bästa

En barnkonsekvensanalys ska inte göras när nämnden svarar på remisser från andra nämnder eller myndigheter. Den nämnd eller verksamhet som initierar ärendet ansvarar för att göra barnkonsekvensanalysen.

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget medför inga ekonomiska konsekvenser.

Jytte Lindborg
Skoldirektör

Anna Palm
T.f. kvalitets- och myndighetschef

Beslutet skickas till

För verkställighet eller motsvarande åtgärd:
Kommunstyrelsen

För kännedom:
Utbildningsnämnden